

השירותים החשאיים

בשבוע שעבר נצטוותה ישראל, על ידי וועד דת שביתת הנשק, לנקוט באמצעים החריפים ביותר העומדים לרשותה, כדי למנוע בניית בתי-שימוש בשטח ההפקר. משום שהקמת בית-שימוש בבניין ישראלי, הנמצא להלכה בשטח ההפקר, נחשב להפרה של הסכם שביתת הנשק, וישראל נקראת, על כן, להימנע ממעשים כאלה בעתיד.

הסכם שביתת הנשק קובע שדרי שטח ההפקר יכולים להמשיך לגור בו בתנאי שלא יבצעו שינויים והוספות בבתיהם. הישראלים המתגוררים בשטח עקפו קצת את ההסכם והרחיבו בחשאי את השירותים שלהם. הירדנים גילו את הדבר והגישו מיד תלונה לוועדת שביתת הנשק.

בשטח ההפקר, בכלל, יש הרבה בעיות. בי עיקר בעיות סניטציה, הגורמות להתנגשויות אינסופיות בין הצדדים. בבית ישראלי אחד התפורר לא מומן חלק מהקיר של חדר הנוי. חיות בעל הבית לא רצה שהירדנים יציצו לו ומיהר לסתום את החור. הירדנים התנגדו, הגישו תלונה, וועדת שביתת הנשק קבעה שהחור צריך להישאר במקומו.

ואין זה המיקרה היחיד. לאלגרה וולרו, מבית ישראל, אין בעיות עם בית השימוש שלה. אבל לירדנים יש. הצינור של הביוב היה נוזל. היא מספרת, "הלכתי לעירייה ואמרתי: הצינור של הביוב נוזל. לא רצו לשמוע. היה מסריח מאוד. הלכתי עוד פעם ואמרתי: הצינור של הביוב נוזל. לא שמעו."

"עד שהגזרה באה אל הערבים. היה להם מסריח. והם התרגזו ואז באו מהצבא לסתום את זה."

לא לכל אחד הירדנים עוזרים. אצל ניסים וולרו, הבן-דוד של אלגרה, נוזל הביוב כבר חודשיים והירדנים לא עושים שום דבר בנידון. כאלים ממש אוזלת יד.

כן, יש כל מיני בעיות. הבתים ישנים וכל פעם חלק מהם מתפורר ומפריע את חיי הירדנים של האויב. יש גם בעיות אחרות. בעיות בעלי-חיים. מדי יום ביומו עוברת איזה תרנגולת אחת את הגבול. וועד דת שביתת הנשק צריכה להחזיר אותה לארצה.

לא רק תרנגולות. הגבול באיזור ירושלים שיקף תנועה של פרות, עזים, תישים, כבשים, חמורים, פרות וסוסיים. הם אף פעם לא שמים לב, ותמיד עוברים בטעות את הגבול. ועדת שביתת הנשק מחזירה אותם למקומם.

אבל התקריות הרציניות ביותר קורות ביום השבת. ביום הזה מתאספים מהצד האחד של הגבול נטורי הקרתא של ישראל, ובצד השני של הגבול ילדי הירדנים. נטורי הקרתא מתחילים לזרוק אבנים והירדנים עונים להם בזריקת אבנים.

עוד לפני חצי שנה יכולים היו נטורי הקרתא לזרוק אבנים בשקט, מבלי להסתכן על יהודים, אבל מאז שהיהודים הפסיקו לנסוע בשבת אין

להם ברירה אלא ללכת אל הערבים. המלחמה מתנהלת משבת בבוקר עד שבת בצהריים. בצהריים הולכים כולם לאכול ארוחת צהריים ולמחרת מגישים שני הצדדים תלונות לוועדת שביתת הנשק.

הוועדה מורכבת מירדנים מישראלים ומהאונ"ס. יש לה בניין יפה בשטח ההפקר, עם שולחנות, כסאות, טלפון, ומזכירה. בכל פעם שיש איזושהי תקרית גבול נפגשים הצדדים סביב השולחן ומסדירים את העניינים.

הרב-פקד הישראלי מציע לרב-פקד הירדני סיגריה ישראלית. הרב-פקד הירדני מכבד את הרב-פקד הישראלי בסוכריות נגד שיעול. משוחחים קצת על מגיפת השפעת, ועל הנזלת, הירדנים שואלים אם גם בישראל היה אתמול מזג אוויר כל כך יפה והישראלים מודים שבישראל היה אתמול מזג אוויר כל כך יפה.

אחר כך חותמים שני הצדדים על כך שינקו טו באמצעים החריפים ביותר שברשותם, כדי למנוע מעשים כאלה בעתיד, והולכים איש ל-ארצו, עד לתקרית הבאה.

"בירושלים אין הרבה תקריות". אומר רב-פקד מיכאל בוכנר, "הישראלים שגרים על הגבול לא רוצים להסתכן עם הערבים, ולהיפך. יש בעיות עם נטורי קרתא, עם חיות שונות, ועם בתי השימוש והשירותים. לפעמים יש איזה תקרית, אבל הלוואי שלכל אורך הגבולות היה המצב כמו כאן."

"בכל אופן" הוא מגלה, "אנחנו עומדים לפתור את הבעיה. את בעיית היחסים עם ירדן, אנחנו עומדים לבנות לכל אורך הגבול, לפחות בשטח ירושלים, שיכונים גדולים בבוקרים של בטון, שיגנו על העיר מפני האויב."

הנה, סוף סוף מצאו שימוש מתאים לשיכונים. במרומי הרציון, למעלה, על הפסגה הגבוהה, מתפללים התיירים לאלוהים וקונים גלויות צבעוניות ומזכרות מארץ-הקודש. למטה, ב-מורדות ההר, מייללים הכלבים יחד עם המנהל שלהם, הרברט מרקוס.

הכלבים המייללים גרים בבית-החולים של הרציון לבעלי-חיים. בראש אותו בית-החולים עומד יושב-ראש מטעם האגודה לצער-בעלי-חיים. ליושב-ראש יש סגן-יושב-ראש מטעם האגודה, לסגן-היושב-ראש יש מנהל מטעם העירייה, וכן מזכיר וגובר. למנהל שלושה נספחים: נספח לענייני כלבים, נספח לענייני חיות, ונספח לענייני קופים. מלבדם יש בור-עוד בית-החולים מטעם אגודת צער-בעלי-חיים עוד חבר ועד אחד, פשוט.

כל הצוות הזה מנהל את שמונה הכלבים, שני החתולים והקוף, שגרים שם. בקיץ יש יותר כלבים, אבל עכשיו זאת עונה מתה. מבין שמונה הכלבים שניים שוכבים במחלקת הכלבת, אחד הוא יתום, ונמצא במחלקת היתומים. המשת האחרים הם פנסיונרים, שבעליהם נסעו לחוץ-לארץ.

לפנסיונרים יש חיי-מלכים, אחד מהם מתגורר במלונת-חדר, העולה שתיים וחצי לירות ליום, השני מתגורר במלונת שני חדרים, ה-עולה שלוש לירות ליום, השלישי גר במשרד, תמורת ארבע לירות ליום, הרביעי גר בחדר הקבלה, והחמישי גר בחדר זוגי עם הרברט מרקוס, המנהל מטעם העירייה.

למרקוס יש החדר הכי מרווח, וכל כלב היה רוצה לגור איתו. בכל-זאת הרברט לא מרוצה, "אנחנו עומדים לפשוט את הרגל". הוא מספר, "העירייה נותנת לנו רק 2500 לירות לשנה והכלבים עולים לעומת זאת, 1800 לירות לחודש."

"רק החשמל הגז והטלפון שהם צורכים, עולה לי מאה חמישים לירות לחודש. אני צריך לבטח את העובדים מפני הכלבים, ואת הכלבים מפני העובדים, זה עולה מאה לירות לחודש. אני צריך לנקות את הכלבים ואת העובדים, זה עולה ארבע מאות לירות בחודש. כבר היו צאתי מכיסי הפרטי 30.000 לירות, אבל נגמר לי הכסף, אם העירייה לא תשלם יותר, יצטרכו לסגור את בית-החולים."

כבר עכשיו נאלץ מרקוס להרוג את הכלבים היתומים הבלתי-גועים, אין תקציב בשבילם.

כבר עתה יכולים היו נטורי הקרתא לזרוק אבנים בשקט, מבלי להסתכן על יהודים, אבל מאז שהיהודים הפסיקו לנסוע בשבת אין

להם ברירה אלא ללכת אל הערבים. המלחמה מתנהלת משבת בבוקר עד שבת בצהריים. בצהריים הולכים כולם לאכול ארוחת צהריים ולמחרת מגישים שני הצדדים תלונות לוועדת שביתת הנשק.

הוועדה מורכבת מירדנים מישראלים ומהאונ"ס. יש לה בניין יפה בשטח ההפקר, עם שולחנות, כסאות, טלפון, ומזכירה. בכל פעם שיש איזושהי תקרית גבול נפגשים הצדדים סביב השולחן ומסדירים את העניינים.

הרב-פקד הישראלי מציע לרב-פקד הירדני סיגריה ישראלית. הרב-פקד הירדני מכבד את הרב-פקד הישראלי בסוכריות נגד שיעול. משוחחים קצת על מגיפת השפעת, ועל הנזלת, הירדנים שואלים אם גם בישראל היה אתמול מזג אוויר כל כך יפה והישראלים מודים שבישראל היה אתמול מזג אוויר כל כך יפה.

אחר כך חותמים שני הצדדים על כך שינקו טו באמצעים החריפים ביותר שברשותם, כדי למנוע מעשים כאלה בעתיד, והולכים איש ל-ארצו, עד לתקרית הבאה.

"ואת חושבת שזה פיתרון?" הוא שואל, "להרוג כל כך הרבה כלבים. כל יום? את חושבת ש-דורים לא עולים כסף? ומי את חושבת משלם את זה?"

לעת עתה בית-החולים עוד קיים, אם כי בקושי. כל בוקר, כשהשמש רק עולה, כשהשמיים עדיין סגולים, כבר צריך שותפו של מרקוס לחדר לעשות פיפי, והשכנים ממול, מתחילים לבכות.

מרקוס קם מהמיטה, והולך למטבח לשתות קפה ולעשן סיגריה בצוותא. "ארוחת הבוקר היא שעה נעימה מאוד בשבילנו", הוא מספר, "אנחנו אוכלים ארוחת בוקר, ומשוחחים קצת על כוס קפה."

"על מה אתם משוחחים?"

"על מה? על מה אני יכול לשוחח איתם? לא על הרבה דברים. הרי הם כלבים, סוף סוף. אני משוחח איתם על מזג האוויר, על המחירים בשוק, על מצב בית-החולים, על הקשויים שהעירייה עושה לי. הם הרי כלבים, אי-אפשר לשוחח איתם על כל דבר."

אחרי האוכל הוא יוצא איתם לחדר כדי לתת להם שיעורים. "אני מלמד אותם כל מיני דברים."

מרקוס ושותף לחדר

רבים, דברים שונים מאוד. להושיט יד לשלום. לאכול בנימוס. אני מלמד אותם שכלב נובח אינו נושך, אני מלמד אותם לנבוח ולנשוך כמו שצריך, אני מלמד אותם כל מה שהם צריכים לדעת. גם הם מלמדים אותי לפעמים כל מיני דברים."

אחרי הלימודים הולכים מרקוס והכלבים למטבח לאכול עוף, אחרי-כן הם יוצאים לחדר לשחק קצת מחבואים ותופסת, ובערב הם אוכלים עוף והולכים לישון. החתולים והקוף לא משתתפים בסדר היום הזה, ומרקוס מזלזל בהם מאוד. "אין לנו שפה משותפת איתם", הוא מסביר, "הם לא מבינים מה שהכלבים אומרים להם ולא מה שאני אומר להם."

מכל האנשים שמרקוס מכיר, הוא הכי אוהב את הכלבים. אחר כך הוא אוהב שוודים, כי הוא שוודי, אחר כך הוא אוהב אשכנזים ואחר כך הוא אוהב את היתר.

"הספרדים, וביחוד העירקים", הוא מסביר, "לא קיבלו חינוך בכלל. אין להם שום תרבות. הם לא יודעים מה זה כלב. גם הערבים אותו דבר. מתייחסים אל כלבים כמו אל כלבים. זאת הסיבה שיש לי הרבה קשיים עם בית-החולים. כי יש כאן הרבה ספרדים."

"את יודעת מי הידיד הנאמן ביותר של ה-אדם? הוא מתעניין פתאום. "הכלב, לא?"

"גם אני חושב כך", הוא מודה. "האם אתה נשוי?" שאלתי אותו.

"כן", הוא עונה בביישנות, "זאת אשתי". הוא הראה על כלבת זאב ששכבה בפינה. "אבל אנחנו לא נשואים כחוק. זאת אשתי השנייה. אני גרוש."

"והראשונה... גם היתה...?" נסיתי לנחש, בעדינות.

"הראשונה לא היתה בן-אדם בכלל", הוא סיפר באדישות, "היא היתה סתם כלבה."